



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Cvrsvs Theologici ...**

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et  
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -  
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa  
Sacramenta, accuratè declarantur

**Carleton, Thomas Compton**

**Leodii, 1664**

Sect. V. De infallibilitate Pontificis in definiendo.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-13826**

Tom. II.

X.

*A quo sententia declaratoria in depositio- no Pontificis esset firanda.*

*Dicunt aliqui non esse necessarium Concilium generale, sed sufficere nationalia.*

XI.

*Pontifex negans Fidem tantum exterius, si hoc coactus faciat, non est deponendus.*

XII.

*Pontifex, quantumvis gravia admittat crimina, deponi non potest.*

*Quod si Pontifex fungi officio suo non possit.*

Quæres: Casu quo Pontifex ob hæresim esset deponendus, à quo sententia hæc declaratoria ferri deberet. Respondetur, hoc ad omnes Ecclesie Episcopos, utpote Pastores ordinarios spectare, sicque ad Concilium generale, quod quamvis ad res Fidei definiendas, ut supra diximus, à solo Papa legitime congregari possit, in hoc tamen casu, cum Concilium congregandum sit contra Pontificem, potest legitime vel à Cardinalibus, vel ex consensu Episcoporum congregari; quod proinde Concilium si Papa conaretur impedire, posset jure ei obstiti. Aliqui tamen existimant, non esse ad hoc necessarium ut Episcopi in unum aliquem locum conveniant, sed sufficere aiunt ut Concilia Provincialia vel Nationalia ab Archiepiscopis vel Primalibus convocentur, & Episcopi in hac sententiâ declaratoriâ omnes conspirent. Alii denique sententiam hanc declaratoriam dicunt ferri posse à Cardinalibus. Sed licet res hæc iis committi potuisset, sicut committitur Pontificis electio; cum tamen nulla talis data ipsis sit ab Ecclesia commissio, nec ullum extet hæc de re jus Pontificium, de facto non habent hujusmodi potestatem.

Si vero contingat Pontificem vi coactum Fidem exterius negare, si profiteatur se invitum hoc fecisse, non est deponendus: quod aperte ostenditur in S. Marcellino. Si tamen non coactus, sed ultro & sponte neget Fidem, quantumvis proftea affirmet se exterius solum hoc fecisse, interius tamen non prabuisse consensum, eodem modo cum illo agi potest ac cum eo, qui est hæreticus; Ecclesia siquidem non judicat de internis.

Quoad pravitatem morum, licet Canonistæ quidam dicant Papam ob gravia crimina, si planè sit incorrigibilis, posse deponi, communis tamen sententia est, verum Pontificem, quantumcumque perversus sit moribus, deponi nihilominus non posse, cum nullum hæc de re extet jus humanum vel divinum, ex quo hoc deducatur; imo dicit Christus Matthæi 23. vers. 2. *Super cathedram Moysis sederunt Scribae &c. & circa depositionem Pontificis solum specificatur crimen hæresis.* Si tamen accideret, ut Pontifex, vel ob perpetuam captivitatem, vel aliam ob causam ita impediretur, ut fungi suo munere in Ecclesia administratione non posset, & hoc in grave Ecclesie damnum cederet, teneri juxta quosdam videtur ad officio suo ac dignitati renunciandum: cui opinioni non parum favet Suarez hic, Disputat. 10. Sect. 6. num. 18.

SECTIO QUINTA.

De infallibilitate Pontificis in definiendo.

I.

*Pontifex cum Concilio generali aliquid definiens errare non potest.*

QUANDO Romanus Pontifex unâ cum Concilio generali aliquid definit, totique Ecclesie credendum proponit, nullo modo errare potest. In hac conclusione Orthodoxi omnes contra sectarios id negantes conveniunt. Hoc ad minimum probant illæ, quæ Petro ejusque successoribus à Christo factæ sunt in sacris literis promissiones; sic Matthæi 16. vers. 18. dixit ei Christus: *Tu es Petrus; & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam; & porta inferi non prevalebunt adversus eam.* Si ergo hanc instar petræ firmam & infallibilem in definiendo potestatem

ullibi habeat Pontifex, maximè cum Concilio generali, quod est medium accommodatissimum ad res mature ponderandas & modo sapientissimo decidendas. Idem habetur ex illo Luca 22. v. 32. *Ego rogavi pro te, ut non desiciat Fides tua: & tu aliquando conversus confirma fratres tuos.* Quam proinde veritatem tanquam certam & indubitatam tradunt unanimiter Sancti Ecclesie Patres.

Quæres, Utrum Romanus Pontifex, etiam extra Concilium generale definiens habeat infallibilitatem? Negant aliqui, asserentes posse Pontificem, etiam ut Pontificem, sine Concilio definitionem errare, & alios in errorem falsâ definitione inducere: ita præter Erasimum, & alios similes semi-christianos, inquit Tannerus hic, Disp. 1. quæst. 4. dub. 6. docent aliquot Parisienses, ut Gerson & Almainus in libris de potestate Ecclesie: idem tenet Alphonus de Castro libro primo, cap. 2. contra hæreses: hoc etiam affirmare videtur Ockamus, Pamormitanus, & alii.

Dicendum tamen, quicquid Romanus Pontifex, etiam extra Concilium generale definit, esse de Fide, eumque per se habere infallibilitatem in iis, quæ hoc modo universali Ecclesie credenda proponit: ita S. Thomas hic, quæst. 1. art. 10. & quæst. 11. art. 2. & alibi: Halensis tertiâ parte, quæst. 4. membro 5. Albertus Magnus, Waldensis libro secundo Doct. cap. 47. & 48. Richardus, Paludanus, & alii: Bellarminus libro de Pontifice, cap. 3. Valentia hic, quæst. 1. punct. 7. Caietanus in Opusculo de potestate Papæ, Suarez hic, Disp. 5. Sect. 8. Tannerus hic, Disp. 1. quæst. 4. dub. 6. estque communis Theologorum sententia.

Probatur prinò ex locis Scripturæ supra, n. 1. allatis; illæ enim promissiones, ut diximus, non Concilio generali, sed Petro ejusque Successoribus sunt factæ. Hinc Patres Ecclesiam Romanam appellant *Matrem & Magistram omnium Ecclesiarum.* Hinc etiam in Concilio Florentino in decreto Eugenii definitur *S. Apostolicam Sedem, & Romanum Pontificem in universum orbem tenere primatum, & Romanum Pontificem esse Caput totius Ecclesie, & omnium Christianorum Patrem & Doctorem.*

Præterea, quæ in Conciliis Provincialibus decreta ac definita sunt, accedente approbatione Pontificis censentur ab omnibus esse de Fide, ergo secundum communem consensum Ecclesie, ut Pontifex reddat aliquid de Fide, non est opus Concilio generali. Deinde Pontifices, etiam à principio hanc se potestatem agnoverunt, & plures hæreses, ut Pelagii, Prisciliani, Joviniani, & Vigilantii damnarunt, quas postea tota Ecclesia hoc ipso damnavit: non est autem verisimile tot tantæque sanctitate & sapientiâ viros voluisse hanc potestatem injustè usurpassè. Hæc proinde communis est Sanctorum Patrum sententia, quos refert Bellarminus libro tertio de Pontifice, Salmeron in caput 16. Matthæi, & alii. Tandem difficillimum est Concilium generale convenire, ob maximas, quæ hac in re interveniunt difficultates, & aliunde occasio frequenter accidit novam emergentem hæresim damnandi, ergo non est verisimile hanc potestatem Pontificis, esse Concilio generali ascriptam.

Quare hanc sententiam, posse scilicet Romanum Pontificem sine generali Concilio aliquid definire, & reddere de Fide, Suarez citatus ait esse certam de Fide: contrariam verò opinionem Bellarminus

II. *Dicunt aliqui Pontificem extra Concilium definiens posse errare.*

III. *Romanus Pontifex, etiam extra Concilium generale habet infallibilitatem in definiendo.*

IV. *Obstat ut Romanus Pontifex extra generale Concilium officio definiendo infallibilis.*

V. *Pontifex approbando decreta Concilii Provincialis, etiam factis esse de Fide.*

VI. *Communis Sanctorum Patrum vox est, Pontificem sine generali Concilio posse aliquid reddere Fide certum.*

VI. *Quid de opinione negante Pontificem sine Concilio esse certum.*

Concilio generalis ali- quid defini- re consensit auctores.

Bellarminus loco citato ait esse erroneam & hæ- resi proximam: Valentia asserit eos, qui docent Pontificem extra Concilium generale aliquid de- finientem ex cathedrâ, & credendum toti Eccle- siæ proponentem, posse errare, hos, inquam, ait Valentia errare in Fide gravissimè: ex quibus constat illam sententiam nullo modo esse tenendam.

VII. Non sequitur Concilium Generale nulli esse usui.

Objicies: Si solus Pontifex sine Concilio generali aliquid posse definire, & toti Ecclesiæ credendum proponere, nulli usui erit Concilium generale. Negatur tamen sequela, ad hoc enim deservit, ut res, quæ definienda proponitur, maturius ponderetur, majorèque cum satisfac- tione omnium statuatur, dum tot doctissimo- rum hominum, omniq; exceptione majorum suffragiis approbatam esse vident: unde & hære- tici acquiescent facilius, & ad hujusmodi defini- tiones amplectendas, minore cum repugnantia inducentur.

VIII. Quid si Pon- tificis sine debita dili- gentiâ ali- quid defi- nit.

Quæres: Utrum si Pontifex aliquid extra Con- cilium sine præmissâ debita diligentia definiat, utrum inquam, in hoc casu res sic definita, ef- fet de Fide. Sylvester verbo *Fides*, & in dialogo contra Lutherum, Canus & Castro affirmant rem hoc modo definitam non esse de Fide; imo ulterius asserunt Papam absque maturâ delibera- tione definitorem posse errare, nec teneri Eccle- siam definitionem temerè factam acceptare. Hoc tamen, inquit Suarez citatus, est pericu- losum; sic namque aperitur via omnia Pontifi- cum decreta respiciendi, cum dubitari possit, an debitam adhibuerint diligentiam: quare ait ipse casum hunc non posse contingere, Deus enim, qui speciali providentiâ Ecclesiam gubernat, hoc nunquam permittet. Idem etiam affirmat Bel- larminus citatus, Valentia, Bannez, & alii. Ad- dit tamen Bellarminus, si Pontifex non adhibita sufficienti diligentia aliquid definiat, eum infali- biliter non definire, nec rem illam esse de Fide.

Deus non permittet Pontificem aliquid temere defini- re.

IX. Nullus un- quam Pon- tificis ali- quid falsum defini- vit.

Ad ea, quæ circa varios, qui nonnullis Pon- tificibus à quibusdam objiciebantur errores, quos ab iis definitos fuisse præterdebant, optimè res- pondet Bellarminus libro 4. de Pontifice, ubi per plura capita rem hanc exactissimè tractat. Ad id quod de Sixto Quinto refertur, ipsum scilicet decreto suis bibliis præfixo definiisse bi- blicia illa à se edita carere mendis, ad hoc inquam dico cum Tannero hic, Disp. 1. quæst. 4. d. 6. vel decretum illud nunquam ad Valvas Ecclesiæ Romæ affixum fuisse, vel si fuerit, refixum tamen mortuo Sixto fuisse duobus mensibus ante elapsum tempus, quod ad validam illius promul- gationem requirebatur. Idem etiam dicendum de Joanne 22. qui cum errorem illum, in quo privatim versabatur, animas scilicet Beatorum ante resurrectionem, seu extremum judicii diem non visuras Deum, definire conaretur, morte prius sublatus est, quàm hoc præstaret, Deo ex singulari erga Ecclesiam curâ ac providentiâ ita disponente, ne unquam Romanus Pontifex falsi aliquid definiret.

De Bibliis Sixti, & Joannis XXII.

X. An Pon- tificis priva- tum fieri posse hære- ticum, non- nia constat inter au- ctore.

Utrum verò Romanus Pontifex ut privata per- sona hæreticus esse possit, non usque adeo inter Catholicos etiam Scriptores certum est. Partem affirmantem, posse scilicet eum privatim fieri hæreticum tenet Caietanus, Sotus, Canus, Cas- tro, & alii. Suarez tamen supra citatus, & Albertus Pighius negât. Sed quicquid sit de possi- bili, nunquam tamen hoc ab ipso Ecclesiæ exor- dio contigisse ostendit Bellarminus libro 4. de

Pontifice, cap. 6. & sequentibus, quod non leve argumentum est, in hæresim incidere eum non posse; cum enim mille sexcentorum annorum spatio hoc nulli Pontificum acciderit, moraliter certum est id fieri nequaquam posse. In iis ta- men rebus, quæ ad Fidem, & universam Eccle- siam non pertinent, ut privata persona in opi- nando & agendo, tum voce tum scriptis errare potest; in his enim homo cum sit, nullum præ- aliis hominibus peculiare habet privilegium.

Non videtur Pontificem incidere posse in hære- sim.

SECTIO SEXTA.

Reliqua ad Summi Pontificis electio- nem, dignitatem, & auctorita- tem spectantia.

DICO primò: Certus ac determinatus Pon- tificem eligendi modus non est à Christo præscriptus, sed Ecclesiæ relictus. Hæc con- clusio certa omnino videtur; non enim idem in Ecclesiâ semper fuit eum eligendi modus, etsi namque in præsentem eligatur à Cardinalibus, Pe- trus tamen, ut constat tum ex ipsius Clementis, tum aliorum Pontificum Epistolis, successorem sibi elegit Clementem. Quamvis siquidem in Canone Missæ Linus & Cletus ante Clementem nominentur, & aliqui etiam ex Sanctis Patribus asserunt Clementem Petro immediatè non suc- cessisse, ratio tamen hujus fuit, vel quòd Cle- mens electus quidem à Petro fuerit, sed statim post mortem Petri dignitati illi renuntiavit, & in eo munere succedere noluit, ut asserit S. Epi- phanius, vel ideo Linus & Cletus in Canone Missæ præponuntur Clementi, & inter Romanos Pontifices numerantur, quia Linus fuit Petri coad- jutor, & eo absente Romanam Ecclesiam rege- bat, eiq; ante Petrum mortuo Cletus in eod- em officio successit, quamvis neuter verè fuerit Pontifex Romanus, quæ est sententia Damasi, Tertulliani, Rufini, & aliorum.

I. Christus certum mo- dum eligen- di Pon- tificem non præscripsit.

Cur Linus & Cletus in Canone Missæ ante Clementem nominentur.

Quare P. Suarez hic Disp. 10. Sect. 4. ait posse Pontificem Romanum sibi eligere succes- sorem, & esse in ejus potestate modum eligendi Pontificem, qui nunc est in Ecclesiâ, mutare, & alium modum instituire. Si verò nullus esset à Pontifice institutus eligendi modus, & sedes va- caret, ab omnibus Ecclesiæ Episcopis eligi de- beret. Potest etiam Romanus Pontifex alteri Episcopo concedere ut sibi eligat successorem, ut expressè habetur cap. *Petisti* 7. quæst. primâ, & alibi.

II. Romanus Pontifex possit sibi eligere suc- cessorem.

Circa personam eligendam, etsi Ecclesiæ con- suetudo sit ut eligatur ad hanc dignitatem unus ex Cardinalibus, Suarez tamen citatus asserit hoc non esse necessarium: unde ait, si quis extra col- legium Cardinalium ad hoc munus assumeretur, electionem fore validam; nullo enim jure constat electionem passivam ad solos Cardinales esse re- strictam. Quamvis autem eligatur ab hominibus, ad quos spectat personam Pontificis designare, solus tamen Christus potestatem ei & auctori- tatem immediatè confert, sicut Rex immediatè potestatem confert proregi.

III. Non est ne- cessarium ut semper eli- gatur unus ex Cardina- libus.

Dico secundò: Quando plures eliguntur Pon- tifices, nullus tenetur ulli ex iis in particulari ad- hære, donec ei constet quis eorum sit legitime electus: imo si dum eorum jus est dubium, ali- quis cuiquam ex illis determinatè adhereret, peccaret.

IV. Quid facien- dum quan- do plures eli- guntur Pon- tifices.